

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การบริหารการเปลี่ยนแปลง กรณีศึกษา การเตรียมการออกนอก
ระบบราชการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมการของ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการออกเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย
ต่างๆ ที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการนำพามหาวิทยาลัยออกนอกระบบ และเพื่อเสนอแนะ
แนวทางที่เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสาร หนังสือทางวิชาการ รายงาน
วิจัยต่างๆ รายงานการประชุม สัมมนา ข่าวสาร ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และการมีส่วนร่วมใน
การดำเนินงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการเตรียมความพร้อมออกเป็น
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีแรงผลักดัน (Force-Field Theory
of Change) ของเคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin)

ผลการศึกษาพบว่า แรงผลักดันที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
ได้แก่ นโยบายรัฐบาล ผู้นำองค์กร การประกันคุณภาพการศึกษา คู่แข่ง การเตรียมการทางด้าน
กฎหมายระเบียบข้อบังคับ วัฒนธรรมองค์กร และการจัดโครงสร้างองค์กร ส่วนแรงต้านที่มีผล
ต่อการปรับเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้แก่ ผู้มีส่วนได้เสีย สถานภาพบุคลากรและ
ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบงบประมาณ และความไม่ชัดเจนใน
ทิศทางของมหาวิทยาลัยต่อการออกนอกระบบราชการ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความเป็นไปได้ต่อการ
เปลี่ยนแปลงองค์กรเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ต้องมีการวางแผนและดำเนินการต่อการบริหารเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบขั้นตอนเพื่อเพิ่มแรง
ผลักดันและลดแรงต้านต่างๆ ที่มีอยู่ ได้แก่ 1. กำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน 2. หาแนวร่วม
การเปลี่ยนแปลง 3. เตรียมการด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการออกนอก
ระบบราชการ 4. กำหนดระบบการตรวจสอบติดตามผลกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อเป็นการประเมินผล
การดำเนินงานตามแผนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีอุปสรรคอย่างไร
และมีการนำข้อมูลตอบกลับ (Feedback) จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมแผนการ
เปลี่ยนแปลงต่อไป และ 5. ปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง